

Αίσωπος η ζωή και οι μύθοι του

[Πολιτισμός](#) / [Παιδεία-Εκπαίδευση](#)

Ο Αίσωπος ήταν φρυγικής καταγωγής και πατρίδα του ήταν το Κοτύαιο ή η Μεσημβρία της Θράκης. Έζησε στα μέσα περίπου του 6ου αιώνα π.Χ. Αρχικά ήταν δούλος του Σάμιου Ξάνθου, στην συνέχεια πωλήθηκε στον σοφό Ιάδμονα, ο οποίος εκτίμησε την σοφία και την ευφυΐα του και τον απελευθέρωσε.

Οι μύθοι του Αισώπου μέσα από τον προφορικό λόγο των αρχαίων Ελλήνων κατάφεραν να διασωθούν και σήμερα κυκλοφορούν σε πολλές εκδόσεις και μεταφράσεις σε όλο τον κόσμο. Αυτό που κάνει τους μύθους του να ξεχωρίζουν είναι το ηθικό και διδακτικό περιεχόμενό τους.

Οι μύθοι του στηρίζονται στην αλληγορία, κάτι ανάμεσα στην αφήγηση και την παραβολή. Οι μύθοι του θα στρέψουν την προσοχή στην εισαγωγή φανταστικών χαρακτήρων, των οποίων η συμπεριφορά και οι πράξεις στοχεύουν στην ανάδειξη της ηθικής, του κοινωνικού καθήκοντος και της αλήθειας. Σκοπός των μύθων του είναι να εξιχνιάσει τα ανθρώπινα κίνητρα, να αναλύσει την ψυχολογία του ατόμου και να οδηγήσει στην βελτίωση της κοινωνικής διαπαιδαγώγησης. Μέσα από τους διαλόγους των ζώων στους αγρούς, των πτηνών στους αιθέρες και την αναπαράσταση της ζωής στην φύση, ο αναγνώστης δέχεται οδηγίες, παρατηρήσεις και συμβουλές, χωρίς να αντιλαμβάνεται την ύπαρξη του ατόμου που κρύβεται πίσω από τις λέξεις και τον καθοδηγεί. Ο αναγνώστης με αυτόν τον τρόπο καταφέρνει να μείνει ανεπηρέαστος και ουδέτερος και στην συνέχεια να καταλήξει στα δικά του συμπεράσματα. Κρίνει ο ίδιος τους ήρωες των μύθων και αποφασίζει αυτοβούλως ποιανού το μέρος θα πάρει, αν θα προτιμήσει να επιλέξει την αρετή, την τόλμη, την σωφροσύνη ή θα υπερτερήσει μέσα του ο εκπρόσωπος της κακίας, της ανηθικότητας και του ψεύδους.

Με το να μένει ο Αίσωπος στην αφάνεια και να μή συμμετέχει ενεργά στους μύθους, δίνει στην αφήγησή του έναν αέρα υπεροχής. Από απλός μυθοποιός αναδεικνύεται μεγάλος δάσκαλος της ηθικής. Δεν αφηγείται μόνο ούτε χρησιμοποιεί απλώς παραβολές και αλληγορίες, αλλά υπερασπίζεται την αρετή και εχθρεύεται την αχρειότητα. Επιδίωξή του πέρα από το να προκαλέσει γέλιο -μέσα από ευτράπελα, κωμικές καταστάσεις και χιουμοριστικές περιγραφές- είναι να καταστήσει σαφές το ηθικό του μήνυμα.

Ο Γάιος Ιούλιος Φαίδρος, Λατίνος μυθογράφος και μιμητής του Αισώπου, αποδεικνύει περίτρανα την διττή λειτουργία των μύθων αναφέροντας: Duplex

libelli dos est: quod risum movet, et quod prudenti vitam consilio monet (διπλός είναι ο σκοπός της αναφοράς: να βγάλει γέλιο και να δώσει συμβουλές για συνετό βίο).

Κάθε μύθος αποτελείται από τα αφηγηματικά μέρη, το ηθικό δίδαγμα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των φανταστικών ηρώων που πρωταγωνιστούν κάθε φορά. Η αφήγηση εξαντλείται σε ένα αυτοτελές περιστατικό, που δεν βαρύνεται από περιττές λεπτομέρειες. Το ηθικό δίδαγμα είναι ξεκάθαρο, ώστε εύκολα καταλήγει σ' αυτό κάθε αναγνώστης, ενώ τα ζώα που χρησιμοποιούνται ως ήρωες διατηρούν τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα και τα συνδυάζουν με τα πάθη και τον ψυχισμό των ανθρώπων.

Τελειώνοντας την σύντομη αυτή εισαγωγή στους μύθους του Αισώπου, θα αναφέρουμε ενδεικτικώς μερικά από τα ηθικά διδάγματά τους που διατηρούν αναλλοίωτη την αξία τους μέχρι σήμερα: «Η ευγνωμοσύνη είναι χαρακτηριστικό των ευγενικών ψυχών», «Μπορεί τα ρούχα να συγκαλύψουν έναν ανόητο, αλλά τα λόγια του θα τον αποκαλύψουν», «Η έλλειψη εμπιστοσύνης είναι προάγγελος της δυστυχίας», «Η ανέχεια δεν αναγνωρίζει νόμους», «Η κακοτυχία δοκιμάζει την ειλικρίνεια των φίλων», «Η εκδίκηση θα βλάψει τον εκδικητή», «Τίποτα δεν είναι όπως δείχνει», «Τα προληπτικά μέτρα είναι ανώφελα μετά την κρίση», «Μην επιδιώκεις πολλά πράγματα μαζί», «Πρόσεξε μή χάσεις την ουσία προσπαθώντας να πιάσεις την σκιά».

Η ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ

προσφέρει μία νέα εικονογραφική προσέγγιση στους διαχρονικούς μύθους του Αισώπου από τον Χρήστο Γουσίδη.

<http://bit.ly/14I3bCO>